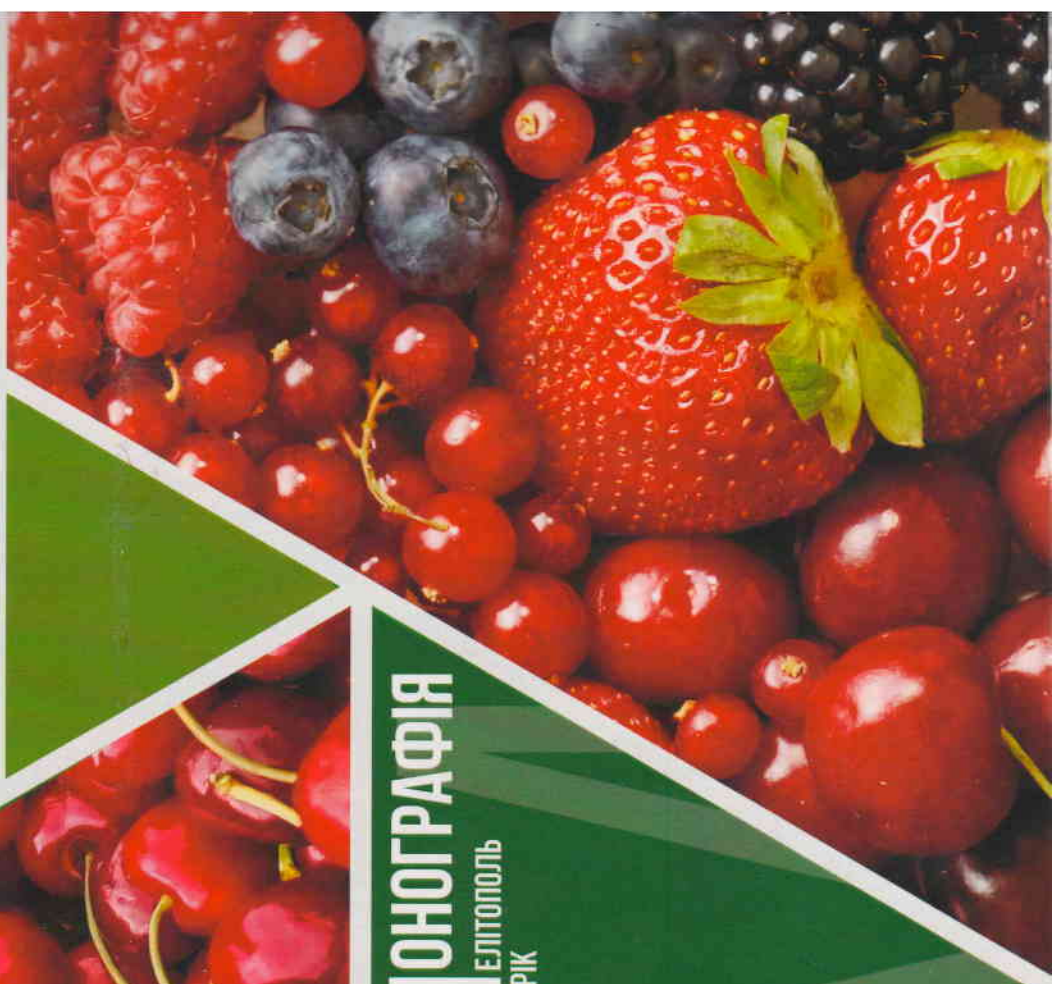

І.В. КОЛОКОЛЬЧИКОВА

**РИНОК ПЛОДОВО-ЯГІДНОЇ
ПРОДУКЦІЇ ПІВДНЯ
УКРАЇНИ**

МОНОГРАФІЯ
ЕЛІТОПОЛЬ
2020 РІК

І.В. Колокольчикова

**РИНОК ПЛОДОВО – ЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ
ПІВДНЯ УКРАЇНИ**

МОНОГРАФІЯ

Мелітополь

Видавничо – поліграфічний центр «Люкс»
2020

Рекомендовано до видання Вченою радою
Полтавської державної аграрної академії
(протокол 24 від 1 липня 2020р.)

Рецензенти:

Кальченко С.В. - доктор економічних наук, професор кафедри бізнес консалтингу та міжнародного туризму. Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного.

Мохненко А.С. - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, бухгалтерського обліку та підприємства. Херсонський державний університет.

Свіноус І.В. - доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і оподаткування. Білоцерківський національний аграрний університет.

К 61 Колокольчикова Ірина Володимирівна

Ринок плодово – ягідної продукції Півдня України: монографія / І.В. Колокольчикова. – Мелітополь: Вид-во «Люке», 2020. – с. 471

ISBN 978 – 617 – 7975 – 00 – 6

У монографії досліджено теоретичні засади розвитку ринку плодово – ягідної продукції. Особливу увагу приділено питанням будови ринку, формування попиту та пропозиції. Наведено методологічні підходи до моніторингу ринку з використанням сучасних методів аналізу та когнітивного моделювання. Надана оцінка стану розвитку та ефективності виробничо – збутової діяльності господарств – виробників на ринку плодово – ягідної продукції. Виділено фактори, що є важелями та впливають на систему «ринок плодово – ягідної продукції Півдня України», встановлено силу зв'язку між ними. Побудовано когнітивна модель ринку плодово – ягідної продукції та сценарії його поведінки при дії групи факторів. Розроблено практичні пропозиції щодо формування науково – технічного потенціалу галузі, розвитку збутової обслуговуючої кооперації, моделі поведінки споживача та оцінки потенціалу ринкового сегменту органічної плодово – ягідної продукції.

Видання призначене для науковців, викладачів вищих навчальних закладів, спеціалістів та фахівців агропромислового комплексу, аспірантів, магістрів, студентів, масового читача.

УДК [339.146:634](477.7)

ISBN 978 – 617 – 7975 – 00 – 6

Колокольчикова І.В., 2020

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЛОДОВО – ЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПІВДНЯ УКРАЇНИ.....	7
1.1. Ринок плодово – ягідної продукції, його економічна суть, внутрішня будова та особливості функціонування.....	7
1.2. Ринковий попит та пропозиція в системі формування ціни на плодово – ягідної продукції.....	32
1.3. Сегментування та позиціонування на ринку плодово – ягідної продукції.....	58
РОЗДІЛ 2 МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ПЛОДОВО – ЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	80
2.1. Методичні підходи моніторингу ринку плодово – ягідної продукції.....	80
2.2. Методи сучасного аналізу та прогнозування розмірів ринку плодово – ягідної продукції.....	105
2.3. Когнітивне моделювання ринку плодово – ягідної продукції.....	131
РОЗДІЛ 3 СУЧАСНИЙ СТАН І ЕФЕКТИВНІСТЬ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЛОДОВО – ЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	149
3.1. Роль товаровиробників як суб'єктів ринку плодово – ягідної продукції.....	149
3.2. Рівень розвитку товарного виробництва плодово – ягідної продукції.....	167
3.3. Оцінка конкурентоспроможності та ефективності збутової діяльності товаровиробників плодово – ягідної продукції.....	204
РОЗДІЛ 4 НАПРЯМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ПЛОДОВО – ЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПІВДНЯ УКРАЇНИ.....	236
4.1. Формування науково – технічного потенціалу галузі.....	236
4.2. Сценарне моделювання ринку плодово – ягідної продукції.....	262
4.3. Прогнозування розмірів ринку плодово – ягідної продукції.....	290

РОЗДІЛ 5 ІНСТРУМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РИНКОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ОПЕРАТОРІВ РИНКУ ПЛОДОВО – ЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ ПІВДНЯ УКРАЇНИ.....	314
5.1. Формування суб'єктів ринку через розвиток збутової сільськогосподарської кооперації господарствами населення.....	314
5.2. Модель поведінки споживача на ринку плодово – ягідної продукції Півдня України.....	342
5.3. Формування та оцінку потенціалу ринкового сегменту органічної плодово – ягідної продукції.....	377
ВИСНОВКИ.....	403
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	408
ДОДАТКИ.....	451

ВСТУП

Ринок плодово-ягідної продукції є складовою сільськогосподарського товарного ринку. Його розвиток пов'язаний з проблемами нестабільності виробництва, коливаннями кон'юнктури попиту і пропозиції, ефективності збутової діяльності, недостатнього рівня задоволення потреб споживачів, раціонального співвідношення якості та ціни, якості та рівня економічної спроможності продукції. Розробка та просування на ринок економічно-продовольчої плодово-ягідної продукції потребує створення комплексної програми, використання нових знань та практичних навичок міжсекторального персоналу у питаннях застосування базових засад ринкових відносин, моніторингу ринкової аналітики, безперервного процесу виробничого інноваційних розробок у виробничо-управлінську діяльність товаропроизводців знову конкурентних переваг на ринку та розробки і впровадження його нових сегментів. Крім того на розвиток ринку плодово-ягідної продукції суттєвий вплив здійснює зональна та регіональна специфіка виробництва, подолати йому специфічні риси і відмінності від ринкової середовища інших регіонів.

Належно Південь України забезпечує 14,3% ринку плодово-ягідної продукції, формує потужний сегмент кісточкових плодів - 62,3%. Його розвиток, оптимізація асортименту та високий рівень якості суттєво впливають на ефективність функціонування плодово-ягідних України в цілому та є важливим засобом конкуренції серед товаровиробників за більш вигідні умови виробництва і збуту продукції та одержання надприбутку.

Дослідження ринкової системи, її рушійної сили конкуренції, виробничі головних економічних проблем: що? скільки? як? для кого виробляти? є актуальним для усіх напрямів економічної теорії та викладені в працях багатьох поколінь зарубіжних учених, таких як М. Блауг, С. Брю, У.С.Давенпорт, Е.Долан, Дж.Кларк, Ж.-Ж.Ламбен, Д.Линдсей, К.Макконнел, А. Маршалл, А. Сміт, Д. Рікардо, Ф. Котлер, М. Портер, Ф.Хайек, та інші.

	- сезонна необхідність з метою профілактики простудних захворювань	10	4,0
11	Чи цікавитеся ви інформацією у ЗМІ про вимоги до якості та харчову цінність продукції	15	6,0
	- постійно слідкую за новинами по цій тематичі	58	23,2
	- періодично здійснюю пошук інформації через виниклу необхідність	177	70,8
12	- вважаю продукцію корисною, пошук інформацію не здійснюю		
	Які фактори стимулюють вас до купівлі плодово-ягідної продукції		
	- товарність сорту: зовнішній вигляд, колір, розміри тощо	101	40,4
	- ціна та акційні пропозиції	141	56,4
	- зручна упаковка з наданням інформація про якість та виробника	8	3,2
13	Улюблене місце купівлі фруктів та ягід		
	- супермаркети	75	30,0
	- продуктові магазини	31	12,4
	- ринок	79	31,6
	- ярмарки, вулична торгівля	65	26,0
14	На вашу думку, в якому місті продажу якість продукції найвища		
	- супермаркети	88	35,2
	- продуктові магазини	81	32,4
	- ринок	72	28,8
	- ярмарки, вулична торгівля	9	3,6
15	Чи звертаєте ви увагу на виробника фруктів та ягід		
	- так, намагаюся купувати тільки у вітчизняних виробників	146	58,4
	- купую як вітчизняних так і зарубіжних виробників	91	36,4
	- не звертаю на це увагу	13	5,2
16	Яку суму грошей ви можете виділити для купівлі плодів		
	- від 10 – 50грн	171	68,4
	- до 50 до 100грн	65	26,0
	- більше ніж 100грн	14	5,6
17	Що з перелічених факторів є визначальним при купівлі плодів та ягід		
	- бюджет родини	102	40,8
	- ціна	123	49,2
	- період покупки (ранні сорти, свята тощо)	25	10,0
18	За яких умов Ви частіше відмовляєтесь від покупки плодів та ягід		
	- росту цін на продукти харчування першої необхідності: хліб, молоко, м'ясо тощо	145	58,0
	- росту цін на фрукти	42	16,8
	- зменшенню доходів	63	25,2

І.В. Колокольчикова

РИНОК ПЛОДОВО – ЯГІДНОЇ ПРОДУКЦІЇ

ПІВДНЯ УКРАЇНИ

МОНОГРАФІЯ

Підписано до друку 13.07.2020. Форма 60x84 1/16.

Ум. друк. арк. 27,33 Обл.-вид. арк. 24,98

Папір офсетний. Наклад 300 примірників

Замовлення № 355

Видавець і виготовлювач ФОП Верескун В.М.

Видавничо-поліграфічний центр «Люкс»

м. Мелітополь, вул. М. Грушевського, 10. тел.: (067) 30-98-464

Свідотво про внесення суб'єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виробників

і розповсюджувачів видавничої продукції

від 11.06.2002 р. серія ДК №1125